

Informacija za osobe oštećene krivičnim djelom

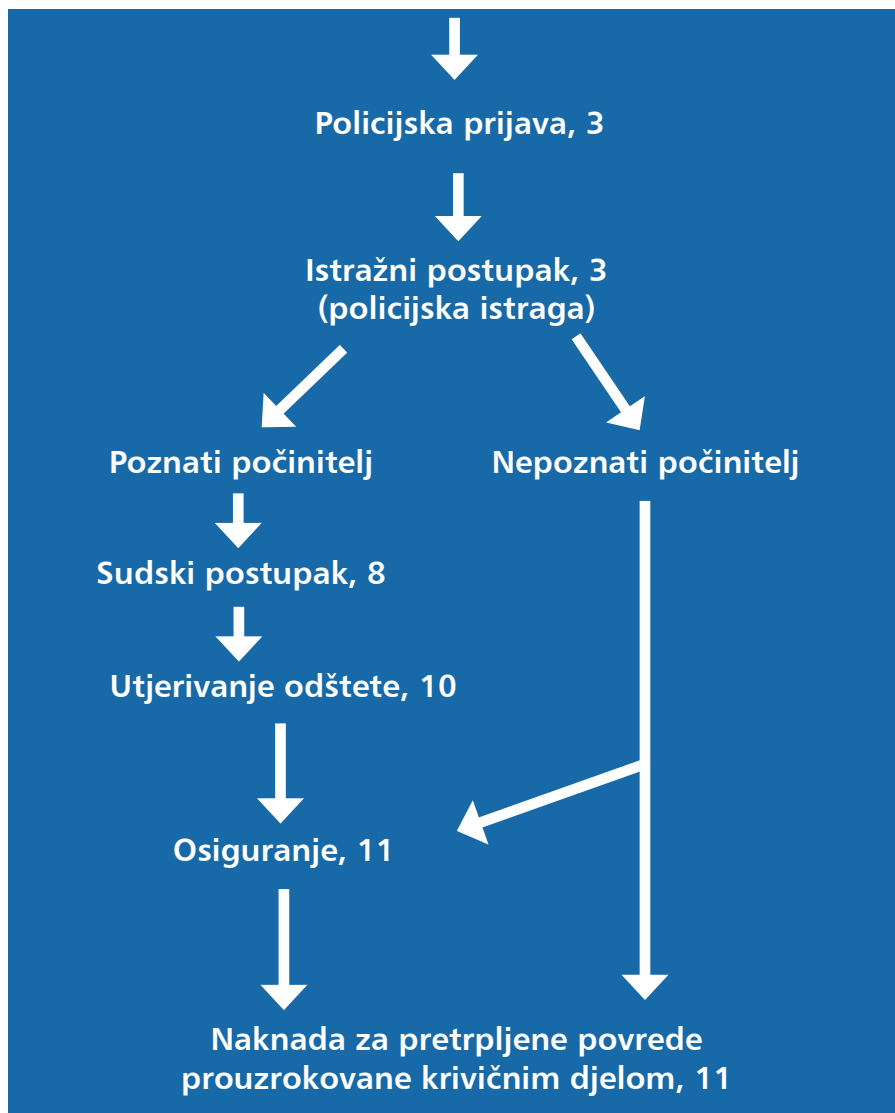
ORGAN ZA ZAŠTITU PRAVA LICA OŠTEĆENIH KRIVIČNIM DJELOM
(BROTTSOFFERMYNDIGHETEN)

SADRŽAJ

BRZI VODIĆ	2
UVOD	2
POLICIJSKA PRIJAVA	3
ISTRAŽNI POSTUPAK	3
Obustava istražnog postupka	4
Optužba	4
Izuzeće od kaznenog progona	4
Kazneni nalog	4
Ako je osumnjičena osoba mlađa od 15 godina	4
Posredovanje kod krivičnog djela	5
PODRŠKA I POMOĆ	5
Pravna podrška	5
• Pravni pomoćnik oštećene stranke • Poseban zastupnik za djecu	
• Pravna zaštita • Pravno savjetovanje • Pravna pomoć	
Drugi oblici podrške	6
• Socijalna služba • Osoba za podršku • Jezični tumač • Volonter za	
podršku svjedocima i oštećenima krivičnim djelom (vittnesstöd)	
Podrška dobrotvornih organizacija	7
• Dežurne službe za osobe oštećene krivičnim djelom (brottsofferjourer)	
• Dežurne službe za pomoć ženama (kvinnojourer) • Dežurna služba za	
muškarce (mansjourer)	
SUDSKI POSTUPAK	8
Poziv	8
Sudski postupak	8
Presuda	9
Žalba	9
Troškovi i gubitak ličnog dohotka u vezi sudskog postupka	10
Drugi troškovi vezani uz sudski postupak	10
ODŠTETA I DRUGE NAKNADE	10
Odšteta	10
• Tražiti odštetu • Isplata odštete	
Osiguranje	11
Naknada za pretrpljene povrede prouzrokovane krivičnim djelom	11
• Povreda integriteta ličnosti • Uvreda • Šteta na materijalnoj imovini	
i povreda imovine • Djeca koja su svjedoci nasilja • Zahtjev	
ZABRANA POSJETA	13
Obaveza obavještanja	14
Zaštićeni lični podaci	14
Promjena imena	14
Sigurnosni paket	14
Fingirani lični podaci	14
REAKCIJE OSOBA OŠTEĆENIH KRIVIČNIM DJELOM	14
KONTAKTNI PODACI	16
Dobrotvorne organizacije	16
Organi državne uprave i drugi društveni organi	17
ORGAN ZA ZAŠTITU PRAVA LICA OŠTEĆENIH KRIVIČNIM DJELOM (BROTTSOFFERMYNDIGHETEN)	18
RJEČNIK	19

BRZI VODIĆ

Vi ste bili izloženi krivičnom djelu

UVOD

Ako ste bili izloženi krivičnom djelu, vjerojatno se nalazite u situaciji, koja vam je strana i koja vas uznemirava i izaziva nesigurnost. Ako je krivično djelo prijavljeno policiji, pokrenuti će se lanac događaja u kojem će biti umiješeno nekoliko organa državne vlasti. Nije lako znati kome da se obratite kako bi dobili podršku i odgovore na vaša pitanja. Nadamo se da ćete nakon što ste pročitali ovaj tekst dobiti odgovor na veći dio pitanja i da ćete znati gdje se možete obratiti ako želite više saznati.

Započeti ćemo tako, što ćemo opisati kako se krivično djelo prijavljuje policiji, što se događa nakon što je krivično djelo prijavljeno i kakve su mogućnosti da dobijete podršku i pomoć.

Nakon toga ćemo opisati sudski postupak, mogućnosti novčane naknade za povrede, koje ste zadobili zbog krivičnog djela i moguće mjere da se poveća vaša sigurnost.

Na kraju ćemo pisati o uobičajenim psihičkim reakcijama na krivično djelo. Na kraju se također nalazi rječnik i kontaktni podaci dobrotvornih organizacija i državnih organa upava.

POLICIJSKA PRIJAVA

Mnogi pitaju što se događa nakon policijske prijave. Podjednako važno pitanje može biti što se događa ako vi ili netko drugi ne prijavite krivično djelo policiji.

Policijska prijava je često neophodna kako bi mogli ostvariti svoja prava i dobiti zaštitu. I osiguravajuće društvo i Organ za zaštitu prava lica oštećenih krivičnim djelom (Brottsoffermyndighet) u pravilu zahtijevaju da se podnese policijska prijava kako bi uzeli u razmatranje pravo na naknadu za pretrpljene povrede prouzrokovane krivičnim djelom. Ako ste bili oštećeni krivičnim djelom trebate to, što je moguće prije prijaviti policiji. To možete učiniti u najbližoj policijskoj stanici, telefonskim razgovorom ili preko Interneta.

Policijska ili tužitelj na temelju prijave odlučuju da li će se pokrenuti istražni postupak.

Policijska i tužitelj vam u većini slučajeva mogu dati informaciju, koja vam je potrebna. Kasnije u tekstu ćemo se ponovno vratiti na tu temu, ali ukratko, to prije svega znači da su policijska i tužitelj dužni da vas obavijeste o sljedećem:

- mogućnosti da dobijete odštetu i naknadu za pretrpljene povrede uzrokovane krivičnim djelom,
- tužitelj najčešće ima obavezu da pripremi i zastupa vaš zahtjev za odštetom u sudskom postupku, ako vi to zatražite,
- pravilima o zabrani posjete, o pravnom pomoćniku oštećene stranke i osobi za podršku,
- mogućnosti pravne pomoći i savjetovanja,
- koji organi državne uprave i organizacije vam mogu dati podršku i pomoć,
- ako se istražni postupak ne pokrene ili obustavi,
- ako se optužba podigne ili ne.

ISTRAŽNI POSTUPAK

Kada tužitelj ili policijska imaju povoda da vjeruju da je počinjeno krivično djelo, pokreće se istražni postupak. Tokom istražnog postupka mogu se preslušati osumnjičene i druge osobe (npr. vi koji ste osoba oštećena krivičnim djelom, te drugi eventualni svjedoci), koje mogu dati potrebne obavijesti. Ono što se sazna tokom istražnog postupka najčešće se prikuplja u protokolu istražnog postupka. Policijska nema uvijek dovoljno sredstava da odmah istraži sva krivična djela. Zbog toga može proći neko vrijeme prije nego što započne istraga. Ako se obratite policiji, možete otprilike saznati kada će se obrađivati vaš slučaj.

Vi koji ste oštećeni krivičnim djelom nazivate se oštećena stranka. Kao oštećena stranka možete biti saslušani i tada policiji ili tužitelju morate ispričati što znate o krivičnom djelu. Ponekad je dovoljno da vašu priču ispričate preko telefona, ali ako budete pozvani na saslušanje morate se odazvati. Ako izostanete bez opravdanog razloga, policijska vas može privesti na saslušanje. Imate pravo sa sobom povesti osobu koja vam može pružiti podršku, pročitajte o tome više u poglavlju Podrška i pomoć.

Ako vas policijska i tužitelj pozovu, imate pravo na naknadu za troškove nastale zbog toga što ste došli na saslušanje. Može se raditi o troškovima putovanja i smještaja, naknadi za izgubljeni prihod ili neki drugi ekonomski gubitak. Naknada za izgubljeni prihod je ograničena do određenog iznosa. Ako želite zatražiti taj oblik naknade obratite se policiji.

Ako želite zatražiti odštetu za povrede nastale kao posljedica krivičnog djela, trebate to prijaviti policiji ili tužitelju koji vodi istražni postupak. U vezi više obavijesti pogledajte poglavlje Odšteta i druge naknade.

Obustava istražnog postupka

Ako nema razloga da se istražni postupak nastavi on se može obustaviti. To se može dogoditi ako se ispostavi da se nije radilo o krivičnom postupanju ili ako se ne zna tko je osumnjičena osoba. Jedan drugi razlog može biti da nema nagovještaja o tragovima krivičnoga djela, tj. da nema nikakvog traga koji se može pratiti. Može biti važno znati da se obustavljen istražni postupak može nanovo pokrenuti, ako se pojavi novi dokaz.

Ako su tužitelj ili policija donijeli odluku da obustave istražni postupak, vi ćete kao oštećena stranka, normalno, o tome biti obaviješteni. Isto vrijedi i ako je tužitelj odlučio da ne pokrene istražni postupak ili da ne podigne optužbu.

Ako niste zadovoljni s odlukom koju je donijela policija, možete od tužitelja zatražiti da se ona ponovno preispita. Ako niste zadovoljni s odlukom koju je donio tužitelj možete se obratiti najbližem višem tužitelju u vezi tzv. ponovnog razmatranja. Obustavljen istražni postupak, koji pokazuje da ste najvjerojatnije bili izloženi krivičnom djelu, može vam također dati pravo da tražite naknadu preko osiguranja ili novčanu naknadu za pretrpljene povrede uzrokovane krivičnim djelom.

Optužba

Ako tužitelj smatra, da istražni postupak pokazuje da ima dovoljno dokaznog materijala kako bi sud trebao moći osuditi osumnjičenu osobu, podiže se optužba. Sud nakon toga, na temelju činjenica iznesenih na suđenju, treba zauzeti stav o tome da li se može smatrati dokazanim da je osumnjičena osoba počinila krivično djelo. Sud također treba odlučiti kakva će biti posljedica, tj. kazna na koju će počinitelj krivičnog djela biti osuđen i istovremeno donijeti odluku o visini odštete koju vam on ili ona trebaju platiti.

Izuzeće od kaznenog progona

Usprkos tome što ima dovoljno dokaznog materijala da se može donijeti osuđujuća presuda, tužitelj u nekim slučajevima ima pravo da ne podigne optužbu, nega da umjesto toga donese tzv. izuzeće od kaznenog progona. To se na primjer može dogoditi kada je jedna osoba nedavno bila osuđena za neko drugo krivično djelo i aktualno krivično djelo neće utjecati na pooštrenje kazne, ili ako se radi o mladoj osobi, koja prije nije bila kažnjavana i koja je počinila blaža krivična djela. Izuzeće od kaznenog progona znači da neće doći do suđenja. Vi svedjedno imate pravo na naknadu za vaše povrede preko osiguranja ili naknade za pretrpljene povrede uzrokovane krivičnim djelom.

Kazneni nalog

Tužitelj također može sam donijeti odluku o novčanoj kazni, tj. izdati kazneni nalog, ako se radi o blažem krivičnom djelu koje je počinitelj priznao. Tada neće doći do sudskog postupka, ali se izdavanjem kaznenog naloga počinitelj svedjedno može prisiliti da plati odštetu.

Ako je osumnjičena osoba mlađa od 15 godina

Osoba mlađa od 15 godina ne podliježe kazni jer se zbog svoje dobi smatra nezrelom i protiv nje se ne može podići optužba. U tom slučaju policijska prijava ne rezultira pokretanjem sudskog postupka, nego se o tome obaviještava socijalna služba koja može poduzeti potrebne mjere. Policija također može istražiti krivično djelo samoinicijativno ili zato što to traži socijalna služba i npr, održati saslušanje s umiješanim osobama.

Takva istraga koja ukazuje da se dogodilo krivično djelo je važna zbog toga da osoba oštećena krivičnim djelom može steći pravo na novčanu naknadu od države. Odšteta također nije isključena, jer čak i osoba mlađa od 15 godina može biti obavezna da plati odštetu.

Posredovanje kod krivičnog djela

Posredovanje znači da se osoba oštećena krivičnim djelom i počinitelj krivičnog djela sreću kako bi zajedno s nepristrasnim posrednikom razgovarali o događaju kada se desilo krivično djelo. U praksi se posredovanje može odvijati u različitim oblicima. Opština je dužna ponuditi posredovanje kada je počinitelj mlađi od 21 godine.

Krivično djelo mora biti priznato kako bi se moglo organizirati posredovanje. Osim toga moraju obadvije strane izraziti želju da sudjeluju. Posredovanje može dovesti do sporazuma, između ostalog, o tome kako će se strane ponašati u eventulanim međusobnim budućim kontaktima, što može predstavljati sigurnost za osobu oštećenu krivičnim djelom. Sporazum o ekonomskoj kompenzaciji za nanese ozljede može međutim dovesti do problema, osobito ako se radi o velikim svotama ili povredi integriteta ličnosti. Ako imate pitanja u vezi takvih sporazuma obratite se Organu za zaštitu prava lica oštećenih krivičnim djelom (Brottsoffermyndighet).

PODRŠKA I POMOĆ

Pravna podrška

Pravni pomoćnik oštećene stranke

Kod određenih vrsta krivičnih djela, vi kao osoba oštećena krivičnim djelom imate pravo na ličnog pravnog pomoćnika, tzv. pravnog pomoćnika oštećene stranke. To se prije svega odnosi na seksualna krivična djela i nasilje u bliskim odnosima, ali i u drugim krivičnim djelima, ako za to postoji posebna potreba. Pravni pomoćnik oštećene stranke se može odrediti čim je pokrenut istražni postupak. Ako smatrate da vam je potreban pravni pomoćnik oštećene stranke, trebate što je moguće prije o tome razgovarati s tužiteljem ili policajcem koji je odgovoran za istražni postupak. Možete vašu želju također direktno uputiti Prvostepenom sudu.

Prvostepeni sud donosi odluku o pravu da vam se dodijeli pravni pomoćnik oštećene stranke, te ga imenuje. Vi možete dati prijedlog osobe koju bi vi željeli. Pravni pomoćnik oštećene stranke, koji je u većini slučajeva advokat, ima zadatak da brani vaše interese i da vam da podršku i pomoć, kako tokom istražnog postupka, tako i tokom suđenja. Pravni pomoćnik oštećene stranke vam također može pomoći kod optužbe i zastupati vas kod određivanja visine odštete. Pomoć pravnog pomoćnika oštećene stranke je besplatna. Njegov zadatak prestaje sa završetkom suđenja i ne odnosi se na pomoć u vezi isplaćivanja odštete ili neke druge naknade.

Poseban zastupnik za djecu

Ako je staratelj (najčešće roditelj) osumnjičen da je počinio krivično djelo nad svojim djetetom, dijete može dobiti posebnog zastupnika. Isto vrijedi i ako je osoba osumnjičena za krivično djelo, u bliskom odnosu sa starateljem. Zastupnik će štiti prava djeteta tokom istražnog postupka i suđenja. Za posebnog zastupnika se može odrediti advokat, advokat pripravnik u advokatskoj kancelariji ili netko drugi. Osim toga se zahtijevaju znanje i iskustvo, te lične osobine koje nju ili njega čine posebno pogodnim za taj zadatak.

Pravna zaštita

Pravna zaštita je npr. uključena u osiguranja domaćinstva. To znači da osiguranje može nadoknaditi između ostalog, troškove vašeg zastupnika i sl. u sporu oko odštete. Osiguranje obično sadrži uvjet da vi plaćate jedan određeni dio troškova kao lični rizik osiguranika. Obratite se vašem osiguravajućem društvu u vezi više informacija.

Pravno savjetovanje

U skladu sa Zakonom o pravnoj pomoći možete dobiti pravno savjetovanje u svim vrstama sudskih postupaka i predmeta. Može se npr. raditi o zahtjevu za odštetom kada tužitelj u tome ne pomaže ili u pregovorima sa osiguravajućim društvom. Možete se obratiti nekoj

advokatskoj kancelariji koja će vam u skladu sa Zakonom o pravnoj pomoći pružiti uslugu savjetovanja. Usluga savjetovanja može najdulje trajati dva sata uz unaprijed dogovorenu taksu. Taksa otprilike iznosi 1500 SEK po satu. Pristojba se može smanjiti ovisno o vašim ekonomskim mogućnostima.

Pravna pomoć

Ako vaše osiguranje ne uključuje pravnu zaštitu i ako se vaš predmet ne može riješiti samo uz pomoć pravnog savjetovanja, možete, nakon što je razmotrena potreba za tim, dobiti pravnu pomoć. Tada država, umjesto vas, plaća jedan dio troškova pravnog pomoćnika. Također možete dobiti pomoć u vezi troškova dokaznog materijala, putovanja, smještaja i drugih izdataka. O tome kako se traži pravna pomoć može vas informirati advokat, sud ili Uprava za pravnu pomoć (Rättshjälpsmyndigheten).

Drugi oblici podrške

Socijalna služba

Socijalna služba u svakoj opštini snosi veliku odgovornost za osobe oštećene krivičnim djelom i njihove najbliže srodnike. Odgovornost je opisana u posebnom članu o osobama oštećenim krivičnim djelom u Zakonu o socijalnoj zaštiti, poglavlje 5, 11 član, koji je ovako formuliran:

"Zadatak je opštinskog savjeta za socijalnu zaštitu da radi na tome da osobe koje su bile izložene krivičnom djelu i njihovi bližnji dobiju podršku i pomoć.

Opštinski savjet za socijalnu zaštitu treba posebno uzeti u obzir da ženama koje jesu ili su bile izložene nasilju ili drugim povredama od strane bliskih osoba, može trebati podrška i pomoć da promijene svoju situaciju.

Opštinski savjet za socijalnu zaštitu treba posebno uzeti u obzir da su djeca, koja su bila svjedoci nasilja ili drugih povreda od strane ili protiv bliskih odraslih osoba, žrtve krivičnih djela i da im može biti potrebna podrška i pomoć."

Može se raditi o različitim vrstama psihološke i socijalne podrške, ali također i ekonomske i praktične pomoći.

Postoje također i druge vrste pomoći, npr. centar za pomoć mladim osobama oštećenim krivičnim djelom, dječja kuća i zaštićeno stanovanje. Obratite se opštini u vezi više informacija.

Osoba za podršku

Ako vi kao oštećena stranka smatrate da vam je potrebna pomoć, npr. kod saslušanja u istražnom postupku ili kako bi lakše izdržali suđenje, imate pravo da sa sobom povedete osobu za podršku. Nema nikakve prepreke da imate i pravnog pomoćnika oštećene stranke i osobu za podršku. Možete odabrati nekoga koga već poznajete ili se možete obratiti socijalnoj službi ili nekoj od dežurnih službi za pomoć osobama oštećenim krivičnim djelom i dežurnih službi za pomoć ženama, koji se opisuju dalje u ovom tekstu. Osoba za podršku može doprinijeti smanjenju brige i nervoze. Za vas može također biti od velike vrijednosti da s nekim tko je bio prisutan možete raspraviti što se dogodilo tokom saslušanja i suđenja, kao i o formulacijama u sudskoj odluci i presudi. Osoba za podršku ne dobiva nikakvu naknadu od sudstva.

Jezični tumač

Ako ne govorite švedski jezik, imate govorne probleme ili ozbiljno oštećenje sluha, imate pravo na besplatnu pomoć tumača tokom istrage kod policije i tokom suđenja. Isto vrijedi i pri kontaktima s različitim državnim organima uprave, npr. socijalnom službom.

Volonter za podršku svjedocima i oštećenima krivičnim djelom (Vittnesstöd)

Volonter za podršku svjedocima i oštećenima krivičnim djelom ima zadatak da pomogne svjedocima i osobama oštećenima krivičnim djelom, te da im pruži međuljudsku pomoć prije i poslije suđenja. Svrha je da se poveća sigurnost u javnim prostorijama suda, npr. u čekaonici, te da se u slučaju potrebe objasni kako se odvija sudski proces. Volonter za podršku svjedocima i oštećenima krivičnim djelom ne smije zauzimati nečiju stranu, niti raspravljati o krivičnom djelu o kojem se sudi. Pri većini sudova volonter za pomoć svjedocima i oštećenima krivičnim djelom može svjedocima i oštećenima krivičnim djelom ponuditi mogućnost da čekaju odvojeno u zasebnoj sobi za podršku svjedocima i oštećenima krivičnim djelom. Djelatnost volontera za podršku svjedocima i oštećenima krivičnim djelom postoji danas pri svim Prvostepenim i Drugostepenim sudovima u Švedskoj. Organ za zaštitu prava lica oštećenih krivičnim djelom (Brottsoffermyndighet) zajedno sa Zavodom za sudstvo (Domstolsverket) ima zadaću da radi na održavanju djelatnosti volontera za podršku svjedocima i oštećenima krivičnim djelom. Djelatnost je dobrovoljna i najčešće je provode Dežurne službe za pomoć osobama oštećenima krivičnim djelom, a organizira je lokalni koordinator volontera za podršku svjedocima i oštećenima krivičnim djelom.

Podrška dobrotvornih organizacija

Postoje neprofitna udruženja koja pomažu i daju podršku osobama, koje su bile izložene krivičnom djelu. Najpoznatije su Dežurne službe za pomoć ženama (Kvinnjourerna) i Dežurne službe za pomoć osobama oštećenima krivičnim djelom (Brottsofferjourerna), koje se nalaze u mnogim mjestima u zemlji. Osim njih postoji sve veći broj specijaliziranih organizacija za osobe oštećene krivičnim djelom. Pri većim dežurnim službama može raditi zaposleno osoblje, ali većina aktivnog osoblja radi sasvim neprofitno. Svi koji su angažirani u tom radu imaju obavezu čuvanja tajne.

Dežurne službe za osobe oštećene krivičnim djelom (Brottsofferjourer)

Dežurne službe za osobe oštećene krivičnim djelom rade s osobama koje su oštećene svim tipovima krivičnih djela, npr. nanošenjem tjelesnih povreda, provalom u stambeni prostor, krađom torbe, uznemiravanjem, pljačkom lične imovine i nedozvoljenom prijetnjom. Kada osoba oštećena krivičnim djelom ulaže prijavu, policija joj istovremeno treba dati informaciju o dežurnim službama i drugim djelatnostima, koje mogu pružiti podršku. Policija također pita da li osoba oštećena krivičnim djelom želi da dežurna služba s njom stupi u kontakt. Dežurne službe za pomoć osobama oštećenim krivičnim djelom mogu ponuditi pomoć osoba za podršku, a mnoge imaju i djelatnost volontera za podršku svjedocima i oštećenima krivičnim djelom. Organizacija koja pokriva cijelu zemlju je Državni savjet dežurnih službi za osobe oštećene krivičnim djelom BOJ (Brottsofferjourernas Riksförbund, BOJ).

Dežurne službe za pomoć ženama (Kvinnjourer)

Dežurne službe za pomoć ženama nude kako praktičnu tako i psihološku pomoć ženama koje su na različite načine bile izložene nasilju. Možda najvažnija pomoć koju dežurne službe za pomoć ženama mogu ponuditi zlostavljanim i ženama pod prijetnjom je zaštićeno stanovanje. Mnoge dežurne službe za žene nude i pravnu pomoć. Postoje dvije državne organizacije: Savez dežurnih službi za pomoć ženama i djevojkama u Švedskoj (Riksorganisationen för kvinnjourer och tjejjourer i Sverige, ROKS), te Savez dežurnih službi za zaštitu žena Švedske (Sveriges Kvinnjourers Riksförbund, SKR). U okviru i ROKS-a i SKR-a postoji sve veći broj dežurnih službi za mlade žene (tjejjourer). Terrafem je dežurna služba za žene i djevojke inostranog porijekla, koja vodi dežurni telefon koji pokriva cijelu zemlju i daje podršku i savjete na više od 40 jezika.

Dežurna služba za muškarce (Mansjourer)

Dežurna služba za muškarce daje podršku kako muškarcima, koji su bili izloženi nasilju tako i muškarcima koji su zlostavljali žene. U posljednjem slučaju se muškarcima nudi pomoć da savladaju svoju agresivnost i prestanu koristiti nasilje.

Popis gore navedenih i drugih dobrotvornih organizacija se nalazi u poglavlju Kontaktni podaci. Savezi mogu pomoći oko stupanja u kontakt sa svojim lokalnim udruženjima.

SUDSKI POSTUPAK

Sudsko rješavanje optužbe se odvija na zasjedanju koje se naziva sudski postupak ili glavna rasprava. Ako ste uložili zahtjev za odštetom onda se i to raspravlja u okviru istog sudskog postupka.

POZIV

Kao oštećena stranka možete biti pozvani na sudski postupak, ako je tužitelj zatražio da budete saslušani o događaju ili ako ste zatražili odštetu. Ako ste dobili poziv na glavnu raspravu važno je da dođete.

Pažljivo pročitajte poziv. Obratite posebno pažnju da, ako se razbolite ili smatrate da imate neki drugi prihvatljiv razlog da ne dođete, tada se morate obratiti sudu prije početka sudskog postupka. Sud će vas tada obavijestiti da li trebate doći. Poziv vrijedi sve dok ne dobijete drugu informaciju. Ako ne dođete i nemate opravdan razlog, možete biti prisiljeni platiti određenu svotu novca, tzv. globu, koja je navedena u pozivu. Na sud vas čak može privesti policija.

SUDSKI POSTUPAK

U sudskom postupku sudjeluju sudije, tužitelj i osumnjičeni, koji se u ovom slučaju zove optuženik. Sud se najčešće sastoji od četiri sudije: jednog pravnog sudije koji predsjedava i tri politički određena porotnika, tzv. svjetovni sudije. Osim toga postoji jedan zapisničar koji je namješten od strane suda. Druge osobe koje obično sudjeluju u sudskom postupku su branitelj, oštećena stranka i svjedoci. Osim toga vi kao osoba oštećena krivičnim djelom i oštećena stranka možete imati pravnog pomoćnika oštećene stranke. On ili ona su pravници koji vam pomažu prije i tokom sudskog postupka. Ako je potrebno može se pozvati i jezičnog tumača, a vi također imate pravo povesti sa sobom osobu za podršku.

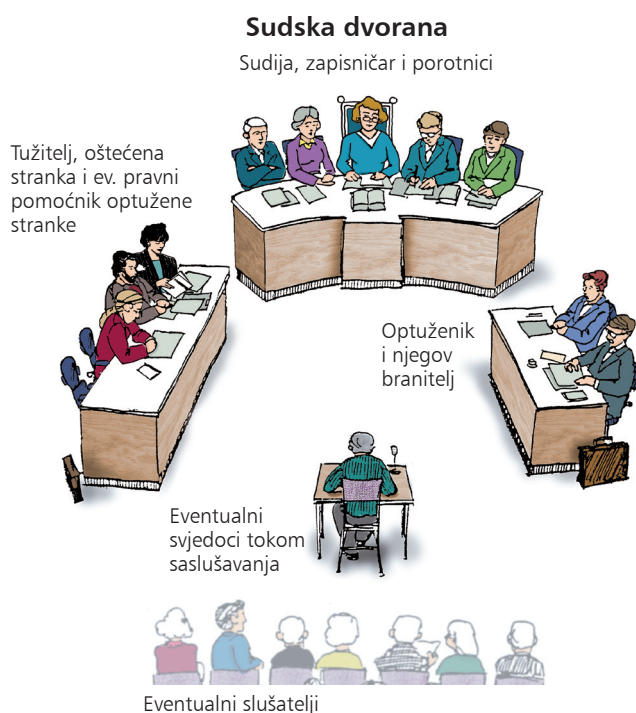
S obzirom da je sudski postupak javan, tamo se kao slušatelji mogu nalaziti i druge osobe. Osobe za podršku i slušatelji ne smiju ništa reći tokom sudskog postupka. Ako sudski postupak iznosi vrlo osjetljive stvari, sud može donijeti odluku da samo određene osobe mogu ostati u sudskoj dvorani. Tada se običava reći da se rasprava održava iza zatvorenih vrata.

Tokom glavne rasprave pred sudom se usmeno obrazlaže ono što je važno za sudski predmet. Tužitelj iznosi kako on ili ona smatra da se krivično djelo dogodilo. To se naziva izlaganje tužbe. Nakon toga se preslušava vas kao oštećenu stranku, nakon toga optuženika i na kraju eventualne svjedoke. Vi kao oštećena stranka sjedite u sudskoj dvorani pokraj tužitelja. Ako vam tokom rasprave nešto nije jasno možete se obratiti tužitelju ili vašem pravnom pomoćniku oštećene stranke, ako ga imate. Razmatrati će se i zahtjev za odštetom, ako ste ga uložili, pogledajte dalje u poglavlju Odšteta.

Kada se vas preslušava to se obično odvija tako da vi prvo vašim riječima smijete ispričati što se dogodilo. Nakon toga vam tužitelj i branitelj optuženika postavljaju pitanja. Sudac također može postaviti dopunska pitanja. Saslušavanje oštećene stranke je obično vrlo

detaljno, što je često nužno kako bi tužitelj mogao dokazati da je počinjeno krivično djelo. Zbog toga je važno da što je moguće detaljnije ispričate to što se sjećate i što ste doživjeli, iako mislite da je to tegobno.

Također može biti teško susresti se s optuženikom i u nekim slučajevima se možete bojati. Ako vjerujete da se u prisustvu optuženika nećete usuditi ispričati sve, trebate o tome prije rasprave, što je moguće prije, obavijestiti sud, tužitelja ili vašeg pravnog pomoćnika oštećene stranke. Sud tada može npr. donijeti odluku da se optuženik nalazi u drugoj sobi dok se vas preslušava. Optuženik, međutim ima pravo saslušavanje slušati preko zvučnika. Ako se bojite nekog slušatelja, sud može donijeti odluku da ta osoba izađe van u vrijeme vašeg saslušavanja.

PRESUDA

Kada je glavna rasprava završena sud treba donijeti presudu u predmetu. Ponekad se presuda izriče usmeno nakon vijećanja, koje se održava odmah nakon sudskog postupka. Često se na presudu može čekati do dva tjedna, a u iznimnim slučajevima i dulje. Sud daje obavijest o tome kada će presuda biti donesena. Na taj dan se može nazvati sudski ured i saznati koja presuda je donesena. Ako ste uložili zahtjev za odštetom, biti će vam automatski i besplatno, poštom poslan jedan primjerak presude. U drugim slučajevima možete zamoliti da presudu dobijete kod tužitelja ili na sudu.

ŽALBA

Strana koja nije zadovoljna s presudom Prvogostepenog suda može podnijeti žalbu Drugostepenom sudu. Obavijesti kako se to radi se nalaze u presudi. U nekim slučajevima se traži dozvola za sudsko preispitivanje odluke kako bi Drugostepeni sud uzeo predmet u razmatranje. Ako se na presudu uloži žalba najčešće se pokreće novi sudski postupak na Drugostepenom sudu. Drugostepeni sud može u nekim jednostavnijim slučajevima donijeti odluku u predmetu i bez da se održi glavna rasprava.

Na presudu Drugostepenog suda se može podnijeti žalba Vrhovnom sudu. Vrhovni sud uzima neki predmet u razmatranje samo ako je potrebna upućujuća odluka, tzv. presedan, ili ako postoje posebni razlozi za razmatranje, npr. da su Prvogostepeni ili Drugostepeni sud počinili grubu grešku. U praksi je Vrhovni sud stoga posljednja instanca.

TROŠKOVI I GUBITAK LIČNOG DOHOTKA U VEZI SUDSKOG POSTUPKA

Ako ste na zahtjev tužitelja pozvani na sudski postupak imate pravo na naknadu troškova vazanih za vaš dolazak. Ponekad predsjedavajući sudija pita da li imate zahtjev za naknadu nakon što je vaše saslušavanje završilo. Ipak je najuobičajenije da se pitanje naknade postavi na recepciji nakon završetka sudskog postupka. Tada možete zatražiti naknadu i saznati koju svotu možete dobiti. Naknada se direktno isplaćuje na recepciji suda. U slučaju visokih troškova postoji mogućnost da se dobije predujam, obratite se sudu kako bi dobili više informacija.

DRUGI TROŠKOVI VEZANI UZ SUDSKI POSTUPAK

Ako tužitelj ne zastupa vaš zahtjev za odštetom i vi nemate pravnog pomoćnika oštećene stranke, vi sami možete zastupati vaš zahtjev za odštetom. Ako u vezi toga imate troškove, npr. za ličnog pravnog zastupnika ili dokazni materijal, imate pravo od optuženika tražiti naknadu za takve sudske troškove.

Ako optuženik bude osuđen da plati zatraženu odštetu, osnovno je pravilo da on ili ona također snose troškove suđenja.

Rättegångsskolan
(Škola suđenja)

U vezi više informacija o tome kako se odvija sudski postupak, kako izgleda u sudskoj dvorani i o mnogočemu drugom, možete saznati na Internet baziranoj školi suđenja Organa za zaštitu prava lica oštećenih krivičnim djelom (Brottsoffermyndighet) na Internet stranici www.rattengangsskolan.se. Tamo se nalazi i film sa snimkom sudskog postupka, koji može biti dobro vidjeti kao pripremu. Škola suđenja postoji na švedskom i engleskom jeziku.

ODŠTETA I DRUGE NAKNADE

Osoba koja je počinila krivično djelo je u principu dužna nadoknaditi povrede nastale krivičnim djelom. To se naziva odšteta. Ako imate osiguranje ono može pokriti dijelove vaše povrede. Ako počinitelj krivičnog djela ne može platiti odštetu i vi nemate takvo osiguranje koje može sasvim pokriti povredu, možete u nekim slučajevima dobiti ekonomsku kompenzaciju od države, tzv. naknadu za pretrpljene povrede uzrokovane krivičnim djelom (brottskadeersättning).

ODŠTETA

Tražiti odštetu

Možete tražiti odštetu u principu za sve povrede, koje su nastale u vezi s krivičnim djelom. Zahtjev za odštetom se u pravilu razmatra istovremeno kada sud zauzima stav o tome da li je optuženik kriv za počinjeno krivično djelo. Oštećena stranka treba tražiti odštetu od osobe koja je počinila krivično djelo i prouzročila povredu. Kako bi se to olakšalo, tužitelj, ako vi to zatražite, treba pripremiti i zastupati vaš zahtjev za odštetom na sudskom postupku. Postoji iznimka samo za one odštete koje zahtijevaju opsežnu istragu ili ako se zahtjev smatra očevidno neosnovanim, tj. ili nema nikakve veze s krivičnim djelom ili je puno viši od normalnog u sličnim situacijama.

Ako želite dobiti naknadu za povrede koje ste zadobili uslijed krivičnog djela, trebate to reći već pri saslušavanju kod policije. Tada, također trebate reći da li želite da vam tužitelj pomogne u vezi odštete.

Isplata odštete

Činjenica da je sud donio presudu da optuženik treba platiti odštetu ne znači da će vam novci biti automatski isplaćeni. Često se događa da počinitelj krivičnog djela ne može ili ne želi platiti. Uprava sudskih izvršitelja (Kronofogdemyndigheten) vam može tada pomoći oko utjerivanja odštete.

Sud automatski šalje jednu kopiju presude sudskom izvršitelju, koji će vam se nakon određenog vremena pismeno obratiti s pitanjem da li želite pomoć oko utjerivanja. Ako to želite, ispunite priloženi formular i pošaljite ga natrag Upravi sudskih izvršitelja, koja onda istražuje ekonomsku situaciju počinitelja krivičnog djela. Ako se pokaže da on ili ona ima sredstva ili dohodak koji se mogu zaplijeniti, sudski izvršitelj će se pobrinuti da vi dobijete vašu odštetu. Vi ništa ne plaćate za pomoć koju dobijate od Uprave sudskih izvršitelja.

OSIGURANJE

Čak i onda kada je počinitelj krivičnog djela nepoznat i policijska prijava zbog toga ne može dovesti do podizanja optužbe i presude, postoji mogućnost da dobijete naknadu. Isto vrijedi ako osuđeni počinitelj ne može platiti odštetu.

Mnogi ljudi imaju nekakvo osiguranje koje nadoknađuje povrede u slučaju krivičnog djela. Vaše osiguranje domaćinstva vam može isplatiti naknadu u slučaju krađe, pa čak i u slučaju fizičkog napada, npr. zlostavljanja ili silovanja. Mnogi ljudi osim toga imaju osiguranja u slučaju nesretnog slučaja, npr. preko svojih sindikalnih organizacija, koje također mogu isplatiti naknadu u slučaju povreda ličnog integriteta, koje su se dogodile kao posljedica krivičnog djela. Većina zaposlenika su obuhvaćeni osiguranjem protiv povreda na radu, koje može nadoknaditi štete do kojih je došlo na radnom mjestu.

Najveća većina osiguranja uključuje uvjet da vi sami morate platiti određenu svotu kao lični rizik osiguranika. Drugi uvjeti mogu na različite načine ograničiti pravo na naknadu. Vaše osiguravajuće društvo vam može dati obavijesti o uvjetima vašeg osiguranja. Važno je da nakon krivičnog djela što je prije moguće prijavite štetu upravo vašem osiguravajućem društvu.

NAKNADA ZA PRETRPLJENE POVREDE PROUZROKOVANE KRIVIČNIM DJELOM

Često se od počinitelja krivičnog djela ne može dobiti ona odšteta na koju se ima pravo, ili zato što on ili ona nije poznat ili nije platežno sposoban. Ako vi nemate osiguranje koje sasvim pokriva štetu, možete u nekim slučajevima dobiti naknadu od države. Takva naknada se zove naknada za pretrpljene povrede prouzrokovane krivičnim djelom (brottskadeersättning) i rješava je Organ za zaštitu prava lica oštećenih krivičnim djelom (Brottsoffermyndigheten).

Kako bi se dobila naknada za pretrpljene povrede prouzrokovane krivičnim djelom kada počinitelj krivičnog djela nije poznat, potrebno je da postoji nekava istraga, npr. istražni postupak, koji pokazuje da ste vi bili izloženi krivičnom djelu i da vam se nije dogodio nesretn slučaj. Krivično djelo mora uvijek biti prijavljeno policiji. Ako je osumnjičena osoba identificirana, u principu je potrebno da bude donesena presuda ili da tužitelj donese odluku o kaznenom nalogu. Ako imate stalno mjesto boravka u Švedskoj, možete imati pravo na naknadu za pretrpljene povrede prouzrokovane krivičnim djelom čak i onda kada se krivično djelo dogodilo u inostranstvu. Slično ličnom riziku osiguranika kod osiguravajućih društava, odgovarajuća svota se odbija i od naknade za pretrpljene povrede prouzrokovane krivičnim djelom.

Povreda integriteta ličnosti

U prvom se redu nadoknađuju povrede integriteta vaše ličnosti. Mogu se nadoknaditi i psihičke i fizičke povrede nastale na temelju krivičnog djela. Te povrede mogu npr. biti:

- naknada medicinskih troškova, troškova psihoterapije i drugih troškova koji su nastali u vezi s povredom,
- naknada za izgubljene prihode,
- naknada za tjelesnu povredu, npr. preživljenu bol ili neugodu tokom trajanja bolesti,
- naknada za trajne povrede npr, ožiljke, gubitak zdravih zubi, oštećenje vida ili sluha.

Ako ste pretrpjeli povredu integriteta ličnosti možete također dobiti naknadu za oštećenu odjeću, naočale, zubne proteze i slično, što ste imali na sebi u trenutku kada je počinjeno krivično djelo.

Uvreda

Neka krivična djela povlače sa sobom pravo na naknadu za uvredu. To pravo postoji ako se smatra da je krivično djelo predstavljalo ozbiljnu uvredu vašeg ličnog integriteta, vašeg privatnog života i ljudskog dostojanstva. Većina slučajeva seksualnih napada daju pravo na takvu naknadu za uvredu. To također često vrijedi kod zlostavljanja, kao što je remećenje kućnog mira, nezakonita prijetnja, razbojništvo i prekršaj zabrane posjete.

Šteta na materijalnoj imovini i povreda imovine

Mogućnost da se dobije naknada za pretrpljene povrede prouzrokovane krivičnim djelom za štetu na materijalnoj imovini (npr. krađu) ili povredu imovine (npr. prijevare), je vrlo mala. Naknadu za takvu štetu se može dobiti samo ako je počinitelj krivičnog djela u to vrijeme bio zatočenik kaznenog zavoda, nekih domova za brigu o mladima i ovisnicima ili u pritvoru. Do štete je došlo npr. tokom bijega ili privremenog dopusta. Naknada za štetu na materijalnoj imovini ili povredu imovine, ako počinitelj ne pripada nekoj od ovih grupa ili je nepoznat, se može isplatiti samo u posebno nesretnim slučajevima, npr. ako je šteta ozbiljno ugrozila vašu mogućnost da izdržavate sebe i svoju porodicu.

Djeca koja su svjedoci nasilja

Dijete koje je bilo svjedokom krivičnog djela, za koje se u pravilu može smatrati da je povrijedilo djetetovu sigurnost i povjerenje u blisku osobu, može imati pravo na naknadu za pretrpljene povrede prouzrokovane krivičnim djelom. Država je tako na sebe preuzela posebnu odgovornost snošenja troškova naknade za djecu koja su bila svjedocima ozbiljnih krivičnih djela protiv bliskih osoba, iako dijete nema pravo traženja odštete od počinitelja.

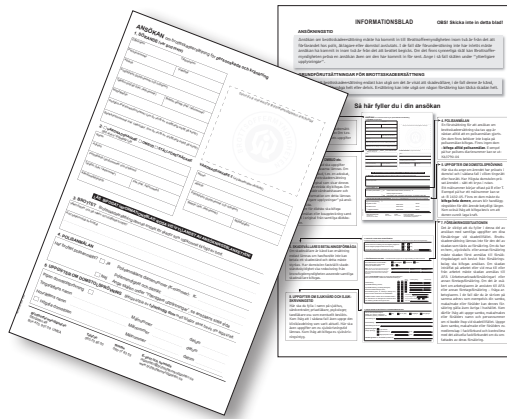
Pod djetetom se misli na osobu mlađu od 18 godina u trenutku kada je počinjeno krivično djelo. Izraz "bio svjedokom" prije svega znači da je dijete vidjelo ili čulo kriminalnu radnju. Takvim slučajevima se u pravilu smatra kada je dijete bilo svjedokom kako jedan roditelj ili neka druga djetetu bliska osoba, zlostavlja ili prijeti drugom roditelju, Može se također raditi o nasilju nad bratom ili sestrom. Koja krivična djela daju pravo na naknadu odrediti će se prema svim okolnostima u pojedinom slučaju.

Zahtjev

Kako bi mogli dobiti naknadu za pretrpljene povrede prouzrokovane krivičnim djelom potrebno je da napišete pisani zahtjev koji se popunjava u posebnom obrascu. Obrazac možete naručiti kod Organa za zaštitu prava lica oštećenih krivičnim djelom (Brottsoffermyndigheten). Zahtjev prema pravilu treba dospjeti u Organ za zaštitu prava lica oštećenih krivičnim djelom (Brottsoffermyndigheten) u roku od dvije godine nakon

završetka pravnog postupka. To znači npr. da imate dvije godine vremena od dana kada je presuda stupila na snagu ili od dana kada je obustavljen istražni postupak. Ako nije pokrenut istražni postupak, zahtjev mora biti uložen u roku od dvije godine od dana kada je počinjeno krivično djelo. U nekim se slučajevima zahtjev može razmatrati iako je došao prekasno. Ta iznimka se prije svega odnosi na djecu, koja nisu dobila pomoć kako bi ostvarila svoje pravo na naknadu.

Obratite se Organu za zaštitu prava lica oštećenih krivičnim djelom (Brottsoffermyndigheten), policiji ili tužitelju ako želite saznati više o odšteti i naknadi za pretrpljene povrede prouzrokovane krivičnim djelom. Možete se također obratiti Dežurnoj službi za osobe oštećene krivičnim djelom ili Dežurnoj službi za žene, koji vam mogu pomoći oko obrazca sa zahtjevom. Obrasci za zahtjevom su napisani na švedskom i engleskom jeziku.

VAŠA LIČNA ZAŠTITA

Svrha jednog dijela mjera je da poveća sigurnost osoba koje žive pod prijetnjom. Kako bi te mjere imale efekta važno je da se one planiraju u dogovoru s prije svega policijom, ali također i sa predstavnicima npr. socijalne službe i škole. Policija i Porezna uprava mogu osim toga dati praktične savjete kako sami možete povećati sigurnost u vašoj svakodnevnici.

ZABRANA POSJETA

Zabranom posjeta se želi izbjeći situacije koje se mogu razviti u opasnom smjeru. Zabrana posjeta je nastala i koristi se kako bi prije svega zaštitila žene od prijetnji i maltretiranja od strane bivšeg supruga ili nevjenčanog partnera, ali se može izdati i kako bi se zaštitila djeca i druge ugrožene osobe. Zabrana posjeta znači da je osobi koja vam prijeti ili vas maltretira zabranjeno da vas posjećuje, prati ili pokušava s vama stupiti u kontakt na bilo koji način, npr. preko pisma, sms poruke, telefonski ili preko prijatelja. Ona se može proširiti na zabranu da se osoba zadržava u blizini vašeg stana, radnoga mjesta ili nekog drugog mjesta gdje vi običavate boraviti.

Zabrana posjeta se može čak uputiti osobi koja stanuje zajedno s osobom koja je izložena prijetnjama. Kako bi se izdala takva zabrana posjeta, koja ima za svrhu da odstrani osobu koja prijeti iz zajedničkog stambenog prostora, potrebno je postojanje očigledne opasnosti da dođe do krivičnog djela protiv života, zdravlja ili mira druge osobe. Tužitelj donosi odluku o zabrani posjeta. Ako tužitelj ne izdaje takvu zabranu, možete zatražiti da se pitanje razmotri na Prvostepenom sudu. Osoba koja je prekršila zabranu posjeta, može biti osuđena na novčanu kaznu ili kaznu zatvora do najdulje godinu dana.

OBAVEZA OBAVIJEŠTAVANJA

Ako netko tko je na vama počinio krivično djelo i zbog toga izdržava kaznu zatvora ili je smješten na zatvoren psihijatrijski odjel, uprava zatvora ili bolnice je dužna da vas obavijest kada osuđenik na primjer ide na privremeni dopust, kada je pobjegao, mijenja zatvor ili će biti pušten na slobodu. Vas se kao oštećenu stranku treba pitati da li želite da vas se o tome obaviještava.

ZAŠTIĆENI LIČNI PODACI

Ako zbog prijetnje ili maltretiranja trebate vašu adresu držati u tajnosti, možete dobiti oznaku za posebno razmatranje tajnosti, tzv. blokirajuću oznaku, koja se unosi u matičnu evidenciju građana. Blokirajuća oznaka se tada unosi i u druge javne registre koji sadrže podatke iz matične evidencije građana, npr. registracija auta i registar vozačkih dozvola. Drugi način da se zaštitite lični podaci je da osoba koja je odselila ili namjerava odseliti, ostane upisana na svojoj staroj adresi, tzv. zadržani upis (kvarskrivning). Zahtjev za izdavanjem zaštićenih ličnih podataka u obliku blokirajuće oznake i zadržanog upisa predaje se lokalnom poreznom uredu u kojem ste uvedeni u matičnu evidenciju. Važno je da u kontaktima s organima državne uprave vi sami navedete da imate zaštićene lične podatke. Morate osim toga biti vrlo pažljivi u kontakima s organizacijama, preduzećima i drugima.

PROMJENA IMENA

Druga mjera kojom se može povećati sigurnost može biti promjena imena. Promjena u roditeljsko prezime se može obaviti tako da to prijavite Poreznoj upravi. Promjena u neko drugo prezime zahtijeva da tražite dozvolu od Državnog zavoda za registraciju patenata.

SIGURNOSNI PAKET

Za neke osobe su prijetnje tako ozbiljne da im može biti potrebno korištenje sigurnosnog paketa. Paket sadrži mobitel i alarm i može se nakon posebnog razmatranja dobiti u lokalnoj policijskoj upravi.

FINGIRANI LIČNI PODACI

Kada postoji prijetnja da dođe do posebno ozbiljnih kriminalnih radnji koje ugrožavaju život, zdravlje ili slobodu i kada se procijeni da druge zaštitne mjere ne pružaju dovoljnu zaštitu, može vam biti dopušteno da koristite fingirane, tj. izmišljene lične podatke. Zahtjev za dobivanjem fingiranih ličnih podataka se predaje Vrhovnoj upravi policije.

REAKCIJE OSOBA OŠTEĆENIH KRIVIČNIM DJELOM

Biti izložen krivičnom djelu povlači sa sobom niz negativnih posljedica. To mogu biti ekonomski gubici, tjelesne ozljede, psihičke reakcije i tegobe ili socijalne posljedice. Posljedice često predstavljaju mnoge praktične probleme. Kako i u kojoj mjeri netko reagira je vrlo individualno i ovisi o nekoliko različitih stvari. O tome što se dogodilo, o vašem odnosu prema počinitelju krivičnog djela, kako izgleda vaša socijalna situacija i kakva ste vi osoba.

Čak i ako je krivično djelo uzrokovalo ekonomske gubitke ili tjelesne ozljede, gotovo uvijek je oštećenoj osobi najteže nositi se sa psihičkim efektima: da je bila namjerno uvrijeđena ili ozljeđena. Seksualno krivično djelo, općenito, vodi do ozbiljnijih psihičkih reakcija nego krivično djelo nasilja, koje opet sa svoje strane vodi k ozbiljnijim reakcijama od krivičnog djela povrede imovine.

Osjećaji krivnje i srama zbog toga što se dogodilo, su vrlo uobičajeni, iako je počinitelj krivičnog djela odgovoran za to. Također je uobičajeno da se osjeća bijes prema počinitelju krivičnog djela, kao i mržnja i želja za osvetom. Važno je izraziti te osjećaje, npr. tako da pričate s nekim. To može pomoći da sistematizirate vaše misli i bolje razumijete to što se dogodilo. Nerijetko se osobe oštećene krivičnim djelom nose sa tjeskobom, koju je krivično djelo izazvalo, koristeći različite oblike psihičke obrane, kao što je negiranje ili potiskivanje, što je samo po sebi psihički zahtjevno. Ponovno se početi sjećati onoga što se "trebalo zaboraviti" je također zahtjevan proces koji može trajati.

Svaka osoba reagira individualno. Slično krivično djelo može različito utjecati na različite osobe, ovisno o životnoj situaciji općenito i ovisno o ranijem iskustvu uvreda i nasilja. Postoji rizik da će npr. osoba koja je bila ranije izložena pljački imati težu krizu od osobe kojoj se to prije nije dogodilo, naročito ako prva situacija pljačke nije prerađena. Ponavljanje često otežava moguću preradu i dodatno ranjava osobu.

Nasilje u bliskim odnosima, kao što je npr. teško povreda integriteta žene ili kada roditelj izlaže svoje dijete seksualnom nasilju, postaju još ozbiljniji kada se kriminalne radnje često ponavljaju. Činjenica da se krivično djelo štoviše događa u vlastitom domu vodi k tome da žrtva nigdje nije na miru. To dodatno otežava činjenica da krivično djelo izvršava osoba od koje je žrtva ovisna kako emocionalno, tako i socijalno i ekonomski. Promjene između nasilja i topline u takvim odnosima često stvaraju snažne, ali i destruktivne emocionalne veze. Postoji velika opasnost da i žrtva i počinitelj umanjuju krivično djelo. Drugi čest primjer je da počinitelj krivičnog djela sve više okrivljuje žrtvu da je ona izazvala nasilje. Često je nužno da osobe, koje su bile izložene krivičnim djelima u bliskim odnosima dobiju mogućnost da misle samostalno, odvojene od počinitelja krivičnog djela, kako bi mogle opisati nasilje, ali i promijeniti svoju situaciju.

Potreba da se dobije podrška i pomoć od okoline je različita od osobe do osobe. Osim pravne pomoći, mnogo puta je potrebna i osobna pomoć neke vrste. Ako vam je potrebna podrška i pomoć možete se obratiti socijalnoj službi u vašoj opštini ili nekoj od dobrotvornih organizacija koje predstavljamo u ovoj brošuri.

KONTAKTNI PODACI

DOBROTVORNE ORGANIZACIJE

Barnens Rätt i Samhället, BRIS –
Organizacija za zaštitu prava djeteta
u društvu

Telefon za djecu koja traže
pomoć: 0200-230 230
BRIS telefon za odrasle : 077-150 50 50
info@bris.se
www.bris.se

Brottsofferjourernas Riksförbund, BOJ
– Savez dežurnih službi za osobe oštećene
krivičnim djelom

Dežurni telefon: 0200-21 20 19
boj.riks@boj.se
www.boj.se

**Föreningen Anhöriga Till Sexuellt
Utnyttjade Barn, ATSUB** – Udruženje
srodnika seksualno iskorištavane djece

info@atsub.se
www.atsub.se

**HOPP – Riksorganisationen mot sexuella
övergrepp** – Savez udruženja protiv
seksualnog nasilja

info@hopp.org
www.hopp.org

Rikskriscentra för män (Med bl.a.
kontaktuppgifter till lokala mansjourer)
– Savez kriznih centara za muškarce
(s između ostalog kontaktnim podacima o
lokalnim dežurnim službama za muškarce)
info@rikskriscentraforman.se
www.rikskriscentraforman.se

**Riksförbundet för homosexuella,
bisexuella och transpersoners
rättigheter**, RFSL:s brottsofferjour – Savez
udruženja za prava homoseksualnih,
biseksualnih i transpersonalnih osoba,

RFSL-ova dežurna služba za pomoć
oštećenima krivičnim djelom
Dežurni telefon: 020-34 13 16
boj@rfsl.se
www.rfsl.se

**Riksorganisationen för kvinnojourer
och tjejjourer i Sverige, ROKS** – Savez
dežurnih službi za pomoć ženama i
djevojkama u Švedskoj

info@roks.se
www.roks.se

**Riksorganisationen stödcentrum mot
incest, Rsci** – Savez centara za zaštitu od
incesta

Dežurni telefon: 08-696 00 95
rsci@swipnet.se
www.rsci.nu

**Riksforum för anhöriga till våldsdödade,
RAV** – Savezni forum za srodnike osoba
poginulih uslijed nasilja

rav@rav.se
www.rav.se

Rädda Barnen – Organizacija za pomoć
djeci

info@rb.se
www.rb.se

Svenska Röda Korset – Švedski Crveni
križ

info@redcross.se
www.redcross.se

**Sveriges Kvinnojourers Riksförbund,
SKR** – Savez dežurnih službi za pomoć
ženama Švedske

info@kvinnojour.com
www.kvinnojour.com

Terrafem (Dežurna služba za pomoć
doseljeničkim ženama i djevojkama na
velikom broju jezika)

Dežurni telefon: 020-52 10 10
info@terrafem.org
www.terrafem.org

ORGANI DRŽAVNE UPRAVE I DRUGI DRUŠTVENI ORGANI

Policija

Tel: 114 14

U kritičnim situacijama nazovite: 112

www.polisen.se

Sveriges Kommuner och Landsting –

Švedske opštine i kotarske skupštine

118 82 STOCKHOLM

Tel: 08-452 70 00

Faks: 08-452 70 50

info@skl.se

www.skl.se (Preko linka Kommuner och landsting možete naći kontaktne podatke o socijalnoj službi u vašoj opštini)

Nationellt centrum för kvinnofrid, NCK

– Nacionalni centar za lični integritet žena

www.nck.uu.se

NCK vodi telefon za podršku,

Kvinnofridslinjen – linija za lični integritet žena

Dežurni telefon: 020-50 50 50

www.kvinnofridslinjen.se

Åklagarmyndigheten – Javno tužiteljstvo

p.p. 5553, 114 85 STOCKHOLM

Tel: 08-453 66 00

Faks: 08-453 66 99

registrator.riksaklagaren@aklagare.se

www.aklagare.se

Domstolsverket – Zavod za sudstvo

551 81 JÖNKÖPING

Tel: 036-15 53 00

Faks: 036-16 57 21

domstolsverket@domstol.se

www.dom.se

Kronofogden – Uprava sudskih izvršitelja

Center za stranke, tel: 0771-73 73 00

kronofogdemyndigheten@kronofogden.se

www.kronofogden.se

Rättshjälpsmyndigheten – Državni organ za pravnu pomoć

p.p. 853

851 24 SUNDSVALL

Tel: 060-13 46 00

Faks: 060-13 46 40

registrator@rh.m.dom.se

www.rattshjalp.se

Skatteverket – Porezna uprava

Tel: 0771-778 778

www.skatteverket.se (Ispod linka Kontakta oss nalaze se kontaktni podaci o lokalnim poreznim uredima)

Postoje i drugi tipovi podrške, npr. centar za pomoć mladima oštećenima krivičnim djelom, dječja kuća i zaštićeno stanovanje. Obratite se opštini u vezi dodatnih informacija.

ORGAN ZA ZAŠTITU PRAVA LICA OŠTEĆENIH KRIVIČNIM DJELOM (BROTTSOFFERMYNDIGHETEN)

je odgovoran za tri područja na nivou cijele zemlje:

NAKNADA ZA PRETRPLJENE POVREDE PROUZROKOVANE KRIVIČNIM DJELOM (BROTTSKADEERSÄTTNING)

Da li ste bili izloženi krivičnom djelu? Možete preko Organa za zaštitu prava lica oštećenih krivičnim djelom dobiti ekonomsku naknadu, posebno onda ako ste preživjeli povredu ličnog integriteta. To je moguće ako počinitelj krivičnog djela ne može platiti odštetu ili ako ne postoji osiguranje koje može u potpunosti pokriti troškove odštete. Pravo na naknadu postoji čak i onda kada je počinitelj nepoznat. Postoji također poseban oblik naknade za pretrpljene povrede prouzrokovane krivičnim djelom za djecu koja su bila svjedoci nasilja nad bliskom osobom.

FOND ZA OSOBE OŠTEĆENE KRIVIČNIM DJELOM (BROTTSOFFERFONDEN)

Fond za osobe oštećene krivičnim djelom treba podržavati različite oblike projekata i istraživanja, koja su posvećena oštećenima krivičnim djela. Fond se većinom financira od pristojbi u visini od 500 SEK, koje plaćaju sve osuđene osobe, ako je krivično djelo kažnjeno kaznom zatvora. Fond također prima darove i donacije. Svake se godine raspodjeljuje ukupno 30 milijuna SEK. Zahtjev za dodjeljivanje sredstava iz fonda treba predati najkasnije 1. aprila ili 1. oktobra.

CENTAR ZNANJA

Organ za zaštitu prava lica oštećenih krivičnim djelom (Brottsoffermyndigheten) prikuplja i širi informacije i rezultate istraživanja, kako bi doprinio boljem prihvaćanju i liječenju osoba oštećenih krivičnim djelom. Obavijesti su prije svega namijenje organima državne uprave, dobrotvornim organizacijama i oštećenima krivičnim djelom. Organ za zaštitu prava lica oštećenih krivičnim djelom također organizira dalje obrazovanje i seminare kako bi širio rezultate istraživanja i praktična iskustva iz rada s oštećenima krivičnim djelom.

BROTTSOFFERMYNDIGHETEN

Box 470, 901 09 Umeå

Tel: 090-70 82 00 Fax: 090-17 83 53

registrator@brottsoffermyndigheten.se

www.brottsoffermyndigheten.se

www.rattegangsskolan.se

RJEČNIK

GLAVNA RASPRAVA (HUVUDFÖRHANDLING)	Usmeno zasjedanje na sudu, kako bi se donijela odluka o nekom predmetu, također se zove sudski postupak.
ISTRAŽNI POSTUPAK (FÖRUNDERSÖKNING)	Istraga koju vodi policija ili tužitelj sa svrhom istraživanja krivičnog djela.
IZUZEĆE OD KAZNENOG PROGONA (ÅTALSUNDERLÅTELSE)	Odluka tužitelja da ne podiže otužbu, npr. zbog mlade dobi počinitelja krivičnog djela.
KAZNA (PÅFÖLJD)	Kazna koju država presuđuje za neko krivično djelo. Primjer kazni su novčana kazna, kazna zatvora, uvjetna kazna, zaštitni nadzor ili upućivanje na posebnu zdravstvenu skrb.
KAZNENI NALOG (STRAFFÖRELÄGGANDE)	Tužitelj može donijeti odluku o kazni kada se radi o jednostavnijim krivičnim djelima, koja je počinitelj priznao.
KRIVIČNI POSTUPAK (BROTTMÅL)	Krivično djelo koje se razmatra na sudu.
KRIVIČNO DJELO (BROTT)	Radnja koja se u skladu sa zakonom može kazniti.
OPTUŽBA (ÅTAL)	Zahtjev tužitelja ili pojedine osobe da sud osudi jednu određenu osobu zbog jednog ili više počinjenih krivičnih djela.
OPTUŽENIK (TILLTALAD)	Osoba koja je optužena za krivično djelo naziva se tokom sudskog postupka optuženik.
OŠTEĆENA STRANKA (MÅLSÄGANDE)	Osoba koja je bila izložena ili je pretrpjela povredu uslijed krivičnog djela se tokom sudskog postupka zove oštećena stranka.
POSREDOVANJE (MEDLING)	Osoba oštećena krivičnim djelom i počinitelj krivičnog djela se sreću kako bi zajedno s nepristrasnim posrednik razgovarali o krivičnom djelu.
PRAVNI POMOĆNIK OŠTEĆENE STRANKE (MÅLSÄGANDEBITRÄDE)	Pravni zastupnik koji daje pomoć osobama koje su bile izložene ozbiljnijim krivičnim djelima. Pravnog pomoćnika oštećene stranke plaća država.
SUD (DOMSTOL)	Organ državne uprave koji donosi presude u, između ostalog, krivičnim postupcima. Javni sudovi: Provostepeni sud (prva instanca), Drugostepeni sud (druga instanca), Vrhovni sud (posljednja instanca).
TUŽITELJ (ÅKLAGARE)	Pravnik koji vodi istražni postupak i predstavlja državu tokom sudskog postupka.
ŽALBA (ÖVERKLAGANDE)	Zahtjev da se predmet ponovno razmotri na višoj instanci (pogledaj gore Sudovi) ako niste zadovoljni s presudom.